

عنوان مقاله:

گفت وگومند سازی تعلیم و تربیت با محوریت معلم؛ نوسان بین مرکزگرایی و مرکزگریزی

محل انتشار:

پژوهش نامه مبانی تعلیم و تربیت، دوره 11، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

امین ایزدپناه - عضو هیات علمی بخش مبانی آموزش و پرورش دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

خلاصه مقاله:

هدف این پژوهش، بررسی و تحلیل نقش معلمان در گفت وگومندسازی جریان تعلیم و تربیت از راه توجه به صدای دانش آموزان در محیط های یاددهی-یادگیری است. ناتوانی در گفت وگو از جمله جدی ترین مسئله های جامعه ایرانی است و به نظر می رسد نظام تعلیم و تربیت تمرکزگرا و دیوان سالار ایران با تاکید بیش از حد بر دانش اندوزی و غفلت از اهمیت روابط انسانی، در پیدایی این وضعیت سهیم است. انگاره دیوان سالارانه سبب شده است تا معلم به مثابه یک کارگزار در خدمت انتقال ارزش های نظام تربیتی در آمده و تنوع دیدگاه ها و ارزش های موجود در محیط های آموزشی نادیده گرفته شود. این وضعیت، تعلیم و تربیت را به جریانی تک صدا و یک سوپیه تبدیل کرده است که فرصتی برای گفت وگو در نظر نمی گیرد. مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران کوشیده است - دست کم در مقام نظر- از این انگاره فاصله بگیرد و معلم را به عنوان نیرویی فرهنگی و مولد سرمایه اجتماعی معرفی کند. این مقاله ضمن طرح دو مفهوم مرکزگرایی و مرکزگریزی به نقل از میخائیل باختین، ایده گفت وگومندسازی تعلیم و تربیت با محوریت معلم را به مثابه نوسان میان دو وضعیت مرکزگرایی و مرکزگریزی با هدف ایجاد فرصت برای مطرح شدن چشم اندازها و شنیده شدن صداهای دانش آموزان در جریان عمل تربیتی مطرح کرده است. علاوه بر این، مدلی نیز در قالب چرخه رجوع به صدای دانش آموزان برای گفت وگومند و چندصدایی شدن جریان تعلیم و تربیت به مدد کنشگری معلمان پیشنهاد شده است. بر این اساس معلم و دانش آموز هر دو مشارکت کنندگانی در تجربه های یاددهی-یادگیری- از چشم اندازهایی متفاوت- به حساب می آیند.

کلمات کلیدی:

تعلیم و تربیت، معلم، گفت وگومندی، مرکزگرایی، مرکزگریزی، باختین، تحول بنیادین آموزش و پرورش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1802973>

